

Погоджено:

Військово-цивільна адміністрація
міста Северодонецьк

Луганської області

Керівник _____ О.С.Стрюк

_____ 2020 року

**РОЗДІЛ 2. ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО
СЕРЕДОВИЩА –
ЗВІТ ПРО СТРАТЕГІЧНУ ЕКОЛОГІЧНУ ОЦІНКУ ДОКУМЕНТУ
ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ
ДЕТАЛЬНИЙ ПЛАН ЧАСТИНИ ТЕРИТОРІЇ
М. СЕВЕРОДОНЕЦЬК В РАЙОНІ ВУЛ.ДОНЕЦЬКА,3.**

Директор ТОВ «Земстройпроект»

Покотило А.М.

м.Харків

Зміст

Вступ	3
1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування	4
2. Характеристику поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогностичні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено	5
3. Характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу та передбачені заходи поліпшення навколишнього середовища.	7
4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування	8
5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування	10
6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків	16
7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування	21
8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення	24
9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення	26
10. Резюме нетехнічного характеру	28
11. Перелік виконавців звіту про стратегічну екологічну оцінку	30

Вступ

На сучасному етапі розвитку суспільства все більшого значення у міжнародній, національній і регіональній політиці набуває концепція збалансованого (сталого) розвитку, спрямована на інтеграцію економічної, соціальної та екологічної складових розвитку. Поява цієї концепції пов'язана з необхідністю розв'язання екологічних проблем і врахування екологічних питань в процесах планування та прийняття рішень щодо соціально-економічного розвитку країн, регіонів та населених пунктів. Стратегічна екологічна оцінка стратегій, планів та програм дає можливість зосередитися на всебічному аналізі можливого впливу планованої діяльності на довкілля та використовувати результати цього аналізу для запобігання або пом'якшення екологічних наслідків в процесі стратегічного планування.

Стратегічна екологічна оцінка (СЕО) – це новий інструмент реалізації екологічної політики, який базується на простому принципі: легше запобігти негативним для довкілля наслідкам діяльності на стадії планування, ніж виявити та виправляти їх на стадії впровадження стратегічної ініціативи.

Метою СЕО є забезпечення високого рівня охорони довкілля та сприяння інтеграції екологічних факторів і підготовку планів і програм з метою забезпечення збалансованого (сталого) розвитку.

В Україні створені передумови для імплементації процесу СЕО, пов'язані з розвитком стратегічного планування національної практики застосування екологічної оцінки.

Нормативно-правова база проведення СЕО в Україні

Основними міжнародними правовими документами щодо проведення СЕО є Протокол про стратегічну екологічну оцінку до Конвенції про оцінку впливу на навколишнє природне середовище у транскордонному контексті (Конвенція ЕСПО), ратифікований Верховною Радою України (від 01.07.2015 №562-VIII), та Директива 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів і програм на навколишнє природне середовище, імплементація якої передбачена Угодою про асоціацію між Україною та ЄС.

Засади екологічної політики України визначені Законом України від 28 лютого 2019 року № 2697-VIII, який введено в дію 1 січня 2020 року затверджено «Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2030 року. В цьому законі СЕО згадується в основних принципах національної екологічної політики та показниках ефективності Стратегії.

У 2012 році Наказом Міністерства екології та природних ресурсів України (від 17.12.2012 №659) затверджено «Базовий план адаптації екологічного законодавства України» до законодавства Європейського союзу (Базовий план апроксимації). Зокрема, відповідно до цього плану необхідно привести нормативно-правову базу України у відповідність до вимог «Директиви 2001/42/ЄС про оцінку впливу окремих планів та програм на навколишнє середовище».

Проект Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» прийнято Верховною Радою України 4 жовтня 2016 року, а 01 листопада Президент України надав пропозиції до законопроекту. 17 січня 2017 року Верховна Рада України не підтримала доопрацювання законопроекту.

20 березня 2018 року Верховною Радою України було прийнято Закон України «Про стратегічну екологічну оцінку». Метою закону є встановлення сфери застосування та порядку здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування на довкілля.

Об'єкт СЕО і рівень планування

Детальний план частини території міста Северодонецька в районі вулиці Донецька,3.

Рівень планування – місцевий.

Замовник СЕО і виконавець

Замовником СЕО є Військово-цивільна адміністрація міста Северодонецьк Луганської області.

Юридична адреса: 93401 м. Северодонецьк, бульвар Дружби Народів, 32.

Тел. (06452) 4-40-31

Оцінка виконувалася групою експертів, узгоджених з замовником за підтримки міжнародних експертів по СЕО.

Стадія здійснення СЕО

Оцінка проводилась паралельно з підготовкою детального плану частини території міста Северодонецька в районі вулиці Донецька,3 та з врахуванням детальних планів території міста Северодонецьк, розроблених протягом 2018-2019 років.

1. Зміст та основні цілі документа державного планування, його зв'язок з іншими документами державного планування

Головна мета детального плану території полягає у деталізації і уточненні положень генерального плану, формуванні принципів архітектурної композиції забудови з урахуванням існуючого стану і встановлення червоних ліній, забезпеченості комплексної забудови та вирішенні інших завдань, що сформульовано в ДБН Б.1.1-14:2012.

Розроблення детального плану території виконано відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», з урахуванням Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку», Наказу № 296 від 10.08.2018 «Про затвердження Методичних рекомендацій із здійснення стратегічної екологічної оцінки документів державного планування», Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», завдання на розроблення детального плану території та інших нормативних документів, а також містобудівних, екологічних, санітарно-гігієнічних і протипожежних норм, діючих на території України.

Детальний план частини території міста Северодонецька в районі вулиці Донецька,3 виконано згідно з вимогами ДБН Б.1.1-14:2012 «Склад та зміст де-

тального плану території», ДБН В.2.3-15:2007 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів», ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», екологічних, санітарно-гігієнічних та протипожежних норм, що діють на території України а також Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

Функціональна організація території, що підлягає проектуванню, відповідає вимогам ДБН Б 2.2 -12:2019 «Планування і забудова територій», ДБН В.2.2-15-2005 «Житлові будинки. Основні положення» і включає житлову зону, зону установ комунального обслуговування та транспорту.

Підставою для розробки детального плану частини території міста Северодонецьк в районі вулиці Донецька,3 є договір між Військово-цивільною адміністрацією міста Северодонецьк Луганської області і організацією – розробником інститутом «Укрміськбудпроект» № 1564 від 20.12.19 р.

Детальний план території опирається на матеріали документу «Внесення змін та доповнень до Генерального плану м. Северодонецька Луганської області», розробленого у 2020 році ДП УДПІ «Укрміськбудпроект» та Звіту про стратегічну екологічну оцінку документу державного планування .

Розроблення детального плану території виконано відповідно до Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», згідно з вимогами ДБН, з урахуванням завдання на розроблення детального плану території та інших документів, що наведені у розділі В «Документація» пояснювальної записки «ДЕТАЛЬНОГО ПЛАНУ ЧАСТИНИ ТЕРИТОРІЇ м. СЕВЕРОДОНЕЦЬК В РАЙОНІ ВУЛ.ДОНЕЦЬКА,3», а також містобудівних, екологічних, санітарно-гігієнічних і протипожежних норм, діючих на території України.

Головна мета детального плану території полягає у деталізації і уточненні положень генерального плану, формуванні принципів архітектурної композиції забудови з урахуванням існуючого стану і встановлення червоних ліній, забезпеченості комплексної забудови та вирішенні інших завдань,що сформульовано в ДБН Б.1.1-14:2012.

Розрахунковий термін детального плану прийнятий орієнтовано і складає 15 років.

2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнозні зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено

Місто Северодонецьк розташоване на північному заході Донбасу, на заході Луганської області, в степовій зоні на сході України в долині річки Сіверський Донець і її лівої притоки річки Борової в межах заплави. Територія міської ради межує з містами Лисичанськ, Рубіжне, Попаснянським та Новоайдарським районами Луганської області.

Місто Северодонецьк розташовано в одному з найбільш екологічно несприятливому районі країни - центрі Лисичанско-Рубіжанського-Северодонецкого промрайону, насиченого підприємствами хімічної та нафтохімічної промисловості.

Основу економічної бази міста складає хімічна промисловість і приладобудування.

Зовнішні зв'язки міста забезпечуються автомобільним транспортом. Пасажирської залізничної станції місто не має. В наявності тільки залізничні колії, що пов'язують промислові підприємства зі станцією Рубіжне.

У західній частині міста сформовано промисловий район, забудова якого носить зосереджений характер і відстоїть від селищних територій на відстані санітарно-захисної зони.

В районі міста Северодонецьк погана самоочисна здатність повітря. Пояснюється це частою повторюваністю туманів в жовтні-березні (11% з 12% на рік) та штилів у квітні-жовтні (7% з 11% на рік).

Основні запаси прісних підземних вод зосереджені в зоні інтенсивного водообміну в четвертинних і крейдяних відкладеннях.

Так як в долині Сіверського Донця розташовано багато населених пунктів і промислових підприємств - алювіальний водоносний горизонт повсюдно забруднений. Мінералізація і хімічний склад алювіальних вод залежить від якості поверхневих і підземних вод гідравлічно пов'язаних з ними.

Погіршення якості води сприяє близьке залягання її до поверхні і забруднення господарсько-побутовими і промисловими стоками. Так, в районі накопичувача промислових стоків колишнього заводу "Донсода" мінералізація води в алювії досягає 70 г/л.

Так як більшість населених пунктів і промислових підприємств знаходиться в долині Сіверського Донця, води алювію майже повсюди забруднюються. Через погану якість води алювіальних водоносний горизонт не використовується для питних цілей.

Ліси - основний рекреаційний ресурс території. Лісові масиви придатні для організації сезонного і цілорічного відпочинку. Природний склад представлений з порід: дуба, сосни. У заплаві Сіверського Донця - листяні ліси з переважанням вільхи, осики. Поблизу м.Северодонецька зона соснових лісів включає урочище Щедрищево, Глухий Бор.

Територія детального плану розташована в північній частині міста Северодонецьк Луганської області в зоні житлової та громадської забудови.

Клімат району помірно-континентальний. Літо жарке і сухе, характеризується недостатньою кількістю опадів, особливо на початку. Зима холодна, малосніжна, вітряна з відлигами і туманами.

Абсолютна мінімальна температура -42°.

Абсолютна максимальна температура +41°.

Середня температура найбільш холодної доби — 29°.

Середня температура найбільш холодної п'ятиденки - 25°.

Середня температура опалювального сезону — 1,6 °, а його тривалість 180 днів.

Середня глибина промерзання ґрунту — 62 см, розрахункова-1.1 м.

Територія детального плану житлового комплексу на 550 квартир розташована між вулицями Донецька, Енергетиків, Горького, Лісна на території колишнього стадіону у 38 кварталі.

З півночі розташований квартал громадської забудови, зі сходу -квартал індивідуальної житлової забудови з присадибними ділянками, з заходу - квартал багатоквартирної(2-3-х поверхової) житлової забудови, з півдня - 5-ти поверхові житлові будинки.

На даний час на території ДПТ розташований колишній зруйнований стадіон в оточенні зарослого озеленення. На ньому відсутній будь який благоустрій. Благоустрій є на території напроти з північної сторони де знаходиться міжшкільний учбово-виробничий комбінат.

3. Характеристику стану довкілля, умов життєдіяльності населення та стану його здоров'я на територіях, які ймовірно зазнають впливу та передбачені заходи поліпшення навколишнього середовища

Проектом ДПТ передбачені заходи поліпшення навколишнього середовища в різних напрямках: санітарному, технологічному, гідротехнічному та будівельно-планувальному, виконання яких зменшить екологічні навантаження на навколишнє середовище в межах міста. А саме: озеленення території, створення шумо- та пилозахисних зелених смуг вздовж автодоріг шляхом рядовою посадкою високих дерев з широкою та густою кроною, а знизу кущами. Такий спосіб висадки при-дорожніх зелених смуг шириною 25-30 м із липи, клену, тополі знижують концентрацію окису вуглецю та сірки в житловій зоні міста в 1,5-2 рази.

Житлова та громадська забудова запроектована з дотриманням санітарно-гігієнічних, інсоляційних, аераційних та протипожежних вимог.

Відвід талих і дощових вод здійснюється по проїзних частинах запроектованого комплексу, а також з заасфальтованих тимчасових стоянок та проїздів у внутрішньому дворіку.

З метою збереження ґрунтового покриву проектом передбачена планово-регулярна система санітарного очищення території від твердих побутових відходів та вивезенням їх на полігон знешкодження ТПВ, який розташований за межами міста. На найближчу перспективу в місті буде введена обов'язкова система роздільного збору твердих побутових відходів, їх сортування та переробка.

Проектом ДПТ передбачено комплексне вирішення благоустрою внутрішньо-дворової і зовнішньої території, озеленення, освітлення, пішохідного зв'язку для населення яке буде користуватися послугами цих об'єктів. Благоустроєм внутрішньо-дворової території передбачається розміщення : дитячих

та спортивно-ігрових майданчиків з алеями і майданчиками відпочинку у зеленій зоні газонів та дерев.

Системи централізованого інженерного забезпечення та тверде покриття вулиць, проїздів та майданчиків сприяють охороні землі від забруднення.

Зелені насадження забезпечують захист від пилу та важких металів.

Автостоянки в структурі житлового комплексу розміщуються відповідно до чинних санітарних норм.

Максимально допустимий відсоток забудови земельної ділянки -35%

Максимально допустимі відстані від об'єктів, які проектуються до існуючих будинків та споруд – згідно державних будівельних норм, стандартів та правил.

Охоронні зони інженерних комунікацій – відстань до водопроводу – 5 м, каналізації – 3 м.

Вимоги до необхідності проведення інженерних вишукувань згідно з державними будівельними нормами ДБН А.2.1-1-2008 «Інженерні вишукування для будівництва» виконувати для кожного об'єкта проектування в межах відведеної ділянки.

Вимоги щодо благоустрою – виконати комплексний благоустрій проектованої території житлового комплексу.

Забезпечення умов транспортно – пішохідного зв'язку – виконати згідно з вимогами ДБН Б 2.2-12:2019 та у відповідності до детального плану території.

Вимоги щодо забезпечення необхідною кількістю місць зберігання автотранспорту - згідно нормативів ДБН Б 2.2 -12:2019.

Інженерно-технічні заходи цивільної оборони території, що підлягають проектуванню, передбачені на підставі ДБН В.1.2-4:2019 «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту» на мирний та на особливий період будуть виконані згідно з рішенням генерального плану міста Северодонецьк після його затвердження.

4. Екологічні проблеми, у тому числі ризики впливу на здоров'я населення, які стосуються документа державного планування

Визначення основних проблем охорони довкілля

Для орієнтації СЕО був підготовлений огляд основних проблем з визначенням конкретних територій, де вони найбільш значущі.

Основні чинники та критерії для визначення основних екологічних проблем, у тому числі пов'язаних із:

1) забрудненням атмосферного повітря викидами забруднюючих речовин від промислових підприємств та автотранспорту:

- наявність великої кількості промислових підприємств в області. Серед них переважають підприємства хімічної промисловості, які є найбільшими забруднювачами навколишнього природного середовища;

- використання застарілих технологій виробництва;

- висока концентрація автомобільного транспорту в регіоні – пересувних джерел забруднення довкілля;

2) забрудненням водних об'єктів скидами забруднюючих речовин із зворотними водами промислових підприємств, підприємств житлово-комунального господарства:

- технічна зношеність очисних споруд та моральна застарілість технологічного обладнання;

3) проблемами щодо умов скидання кар'єрних вод у водні об'єкти:

- скидання мінералізованих вод без очистки у водні об'єкти;

4) порушенням гідрологічного та гідрохімічного режиму малих річок регіону:

- скидання недостатньо очищених стічних вод та зливових (талих) вод без очистки у водні об'єкти;

- захаращення берегів та водного дзеркала річки сміттям та господарсько-побутовими відходами;

- розорювання земельних ділянок в межах водоохоронних зон та прибережних захисних смуг;

5) підтопленням земель та населених пунктів регіону;

6) поводження з відходам I-III класів небезпеки.

За попередніми даними Головного управління статистики у Луганській області на підконтрольній частині території області протягом 2018 року було утворено 6,72 тис. т. небезпечних відходів I-III класу небезпеки, з яких спалено 4,1 тис. т., видалено у спеціально відведені місця чи об'єкти - 1,1 тис. т.

7) проблеми щодо утилізації відходів промисловості.

Відсутність широкого застосування технологій з утилізації цих відходів створюють проблему накопичення великотонажних відходів, вплив яких на довкілля є дуже значним – це зайняття площ, пиління, забруднення земель та водоймищ, вплив на здоров'я людини.

8) охороною, використанням та відтворенням дикої фауни і флори;

9) проблемами природно-заповідного фонду;

10) безконтрольним використанням природних ресурсів та забруднення довкілля в минулі десятиліття;

11) військовими діями, руйнацією інфраструктури та екологічно небезпечних підприємств на тимчасово окупованій території України порушено екологічну рівновагу, що призвело до небезпечних змін стану довкілля.

Основні екологічні проблеми.

В районі Сєвєродонецька погана самоочисна здатність повітря. Пояснюється це частою повторюваністю туманів в жовтні-березні (11% з 12% на рік) та штилів у квітні-жовтні (7% з 11% на рік).

З точки зору рекреації берегова смуга Сіверського Донця шириною 200 – 500 м є сприятливою для розміщення всіх видів відпочинку в літній період, так як характеризується великою повторюваністю днів з комфортною температурою (24° – 26°) і тривалим купальним сезоном (93 доби). Найбільша температура води в р. Сіверський Донець в липні – становить 20° – 28°. Однак якість

води на даний час не відповідає потребам, що пред'явлені як до водних об'єктів рибогосподарського, так і до об'єктів культурно-побутового призначення по багатьом гідрохімічним та санітарно-бактеріологічним показникам.

Вода в озерах Паркове та Чисте по якості не відповідають вимогам, що пред'явлені до водойм культурно-побутового водокористування.

Становище ускладнюється великим дефіцитом наявних водних ресурсів в регіоні.

Основні запаси підземних питних вод зосереджені у верхній меломергельної зоні і практично не захищені від забруднення з поверхні землі.

Запаси підземних вод з промислових категорій складають 165 т.м³/сут. Практично всі запаси відбираються існуючими водозаборами Лисичансько-Северодонецького регіону.

Висока концентрація промисловості і велика щільність населення в зоні водозаборів викликали інтенсивне забруднення води. Основним видом забруднення підземних вод є хімічне.

Основні забруднюючі компоненти: хлориди, сульфати, азотні сполуки, важкі метали.

В результаті спостерігається постійне погіршення якості води верхньокрейдового водоносного горизонту і зниження запасів води, придатної для питних цілей. Вже виведені з ладу Новосіротінський (60 т.м³/добу. Під загрозою закриття Щедрищевський (30 т.м³/добу).

Підземні джерела, що потрапляють під вплив промислових викидів і скидів, знаходяться під загрозою забруднення.

Забруднення підземних джерел і поверхневих водойм призводить до несприятливих умов проживання населення в місті Северодонецьку.

Інтенсивний відбір води з підземних джерел привів до порушення екологічної обстановки в районі водозаборів - усихання лісів, озер, осушенню шахтних колодязів.

Найбільший збиток завдається народно господарському комплексу при зниженні рівня ґрунтових вод більше 3,0 м, тому рекомендується величина зниження рівня води не більше 3,0 м.

Природна обстановка в долині Сіверського Донця і його притоків порушена внаслідок відбору з дійсних водозаборів значної кількості підземних вод для господарсько-питного та технічного водокористування.

Порушення екологічної рівноваги району і всього Донбасу вимагає довести лісистість до оптимальної, що поліпшить охорону ґрунтів, води і всієї навколишнього середовища. Лісистість району повинна становити 25-30%.

В районі вулиці Донецька, 3 відсутні території з природоохоронним статусом.

5. Зобов'язання у сфері охорони довкілля, у тому числі пов'язані із запобіганням негативному впливу на здоров'я населення, встановлені

на міжнародному, державному та інших рівнях, що стосуються документа державного планування

Звіт про СЕО містить відомості про різні плани та програми загальнонаціонального та регіонального рівня, які формують контекст процесу складання детального плану. Цілі і положення таких планів і програм слід враховувати як при підготовці, так і здійсненні відповідної СЕО.

Таблиця 5.1 Оцінка відповідності положень проекту детального плану задачам природоохоронної політики

Цілі, викладені в національних документах стратегічного планування	Цілі стратегії соціально- економічного розвитку	Завдання, викладені в проекті детального плану	Ступінь формальної відповідності: (+) повне (+/-) часткове (-) не відповідає
Повітря			
Зменшення викидів забруднювачів на 30% до 2025р. і парникових газів на 20% до 2022 р.	Забезпечення захисту природного середовища. Зменшення ступеня його забруднення.	Зменшення викидів забруднювачів шляхом реконструкції ряду підприємств, оптимізації схем розвитку територій. Передбачено максимально можливе дендрологічне оформлення парків та скверів; озеленення територій санітарно-захисних зон промислових підприємств та придорожніх територій рядовою посадкою високих дерев з широкою та густою кроною, а знизу кущами. Такий спосіб висадки при-дорожніх зелених смуг шириною 25-30 м із	+

Цілі, викладені в національних документах стратегічного планування	Цілі стратегії соціально- економічного розвитку	Завдання, викладені в проекті детального плану	Ступінь формальної відповідності: (+) повне (+/-) часткове (-) не відповідає
		липи, клену, тополі знижують концентрацію окису вуглецю та сірки в житловій зоні міста в 1,5-2 рази.	
Підвищення енергоефективності в цілях скорочення до 2022 року енергоспоживання. на 20%, збільшення енергогенерації на 20% за рахунок відновлювальних джерел енергії і на 10% за рахунок використання біопалива	Зниження енергоспоживання будівлями (термомодернізація, фотоелектричні панелі). Зниження втрат електроенергії за рахунок заміни ламп розжарювання світлодіодними стрічковими. Створення потенціалу для отримання енергії з відновлювальних джерел: - сила вітру; - встановлення фотоелектричних панелей	Ці цілі не передбачені Генпланом	-
Ремонт місцевих доріг	Забезпечення розвитку інфраструктури (ремонт вулиць і дорожнього покриття)	Зниження забруднення довкілля, в т.ч. шуму.	+
Земельні ресурси			
Поліпшення стану еродованих земель і ґрунтів, які схильні до зсувів.		Поліпшення стану міських земель за допомогою	+

Цілі, викладені в національних документах стратегічного планування	Цілі стратегії соціально- економічного розвитку	Завдання, викладені в проекті детального плану	Ступінь формальної відповідності: (+) повне (+/-) часткове (-) не відповідає
		гою проектування їх захисту та розвитку	
Біорізноманіття			
Створення в містах та селах до 2022 р. зелених зон площею 1000 га.	Стале управління озелененням за участю мешканців.	Створення та обладнання в місті зелених зон загального користування.	+
Залісення території берегових смуг водоохоронних зон річок та водойм до кінця 2022 р		Підвищення якості водних ресурсів шляхом створення зелених зон в водоохоронних зонах	+
Вода			
Забезпечення збереження, науково обгрунтованого, раціонального використання вод для потреб населення і галузей економіки, відтворення водних ресурсів, охорони вод від забруднення, засмічення та вичерпання, запобігання шкідливим діям вод та ліквідації їх наслідків, поліпшення стану водних об'єктів		Передбачені проектом поперечні профілі вулиць та автомагістралей з нормативними ухилами та придорожніми кюветами сприятимуть і не перешкоджатимуть попаданню дощових вод в зливову каналізацію з подальшим очищенням перед їх скидом в річки.	+
Утилізація відходів			
Запобіганням або зменшенням обсягів утворення відходів, їх збиранням,		Проектом передбачена планово-регулярна система санітарного	+

Цілі, викладені в національних документах стратегічного планування	Цілі стратегії соціально- економічного розвитку	Завдання, викладені в проєкті детального плану	Ступінь формальної відповідності: (+) повне (+/-) часткове (-) не відповідає
перевезенням, зберіганням, сортуванням, обробленням, утилізацією та видаленням, знешкодженням та захороненням, а також з відверненням негативного впливу відходів на навколишнє природне середовище та здоров'я людини.		очищення території від твердих побутових відходів та вивезенням їх на полігон знешкодження ТПВ, який розташований за межами міста. На найближчу перспективу в місті буде введена обов'язкова система роздільного збору твердих побутових відходів, їх сортування та переробка.	

Для запобігання негативного впливу на довкілля та здоров'я населення передбаченні такі зобов'язання.

Заходи захисту геологічного та водного середовища, ґрунтів:

- здійснення спеціального водокористування лише за наявності дозволу;
- здійснювати невідкладні роботи, пов'язані з ліквідацією наслідків аварій, що можуть призвести до погіршення якості води;
- здійснювати контроль за якістю і кількістю скинутих зворотних вод і забруднюючих речовин у водні об'єкти, за умови наявності останніх.

Водопостачання на питні потреби передбачено від питного водопроводу.

Детальним планом передбачено заходи щодо організації санітарно- захисних смуг в межах об'єкта проєктування.

Зовнішній контроль санітарних зон здійснюється відповідними державними контролюючими органами.

Атмосферне повітря.

Кількість викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря після реалізації проектних рішень значно не збільшиться. Пересування автотранспортних засобів та викиди від індивідуальних котелень будуть створювати короточасний вплив на атмосферне повітря та знаходиться в допустимих межах.

Контроль обсягів викидів у тому числі їх концентрації. Порівняння кількості викидів і вмісту забруднюючих речовин з нормативами гранично допустимими концентраціями.

Шумозахисні заходи:

На території детального плану передбачено максимально можливе зниження шумового навантаження. Для зниження шумового навантаження здійснюється озеленення території, що вільна від забудови і твердого покриття. У разі необхідності можуть застосовуватися найбільш сучасні звукоізолюючі стіни і перегородки, конструкції дорожнього одягу та металопластикове обладнання при будівництві будинків.

Заходи щодо пожежобезпеки:

Плануються завчасні заходи по недопущенню виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. З цією метою розроблені переліки заходів з попередження надзвичайних ситуацій окремих видів, які регламентують поточну діяльність.

При розгляді території в межах детального плану були передбачені наступні заходи:

- прийняті протипожежні відстані між будівлями, спорудами та зовнішніми установками, які забезпечують пожежну безпеку об'єктів капітального будівництва;

- будівелі та споруди різного призначення не розташуватимуться з охоронної зони повітряної лінії електропередач у відповідності до вимог розділу 11 ДБН Б.2.-12:2018 «Планування та забудова територій»;

- прийняті проектні рішення по зовнішньому протипожежному водопостачанню проїздів та під'їздів для пожежної техніки;

- конструкція дорожнього одягу доріжок та проїздів, які використовуються для руху автотранспорту;

- врахувана ступінь вогнестійкості проєктованих будівель;

- організована єдина система зелених насаджень.

Заходи щодо належного поводження з відходами:

Операції щодо збирання, зберігання, транспортування та утилізації відходів повинні здійснюватись з дотримання норм екологічної безпеки та Закону України «Про відходи». Місця тимчасового зберігання відходів повинні відповідати вимогам ДСан-ПіН 2.2.7.029-99. З метою уникнення можливого пот-

рапляння відходів у навколишнє середовище передбачено забезпечення повного збирання, належного зберігання та недопущення знищення та псування відходів.

Згідно статті № 35-1 Закону України «Про відходи» під час проектування житлових будинків, громадських, виробничих, складських та інших споруд передбачаються будівництво та облаштування контейнерних майданчиків для роздільного збирання і зберігання побутових відходів, урн для побутових відходів.

Житлові масиви і внутрішньо дворові території, дороги загального користування та інші об'єкти благоустрою, а також місця проведення масових заходів обладнуються контейнерними майданчиками, урнами для побутових відходів.

6. Опис наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, у тому числі вторинних, кумулятивних, синергічних, коротко-, середньо- та довгострокових, постійних і тимчасових, позитивних і негативних наслідків

У ході СЕО була проведена оцінка факторів ризику та потенційного впливу на стан довкілля, результати якої відображені в звіті про СЕО. Окремі розділи Генплану проаналізовані групою екологів з метою виявлення чинників потенційного впливу на довкілля в зв'язку зі реалізацією заходів, передбачених Генпланом розвитку частини території м. Сєверодонецьк в районі вул. Донецька, 3. Територіальний поділ, який міститься в проекті Генплану, було оцінено методом групування об'єктів за стандартними категоріями ландшафтного планування (промзони, транспортна мережа, багатоцільові житлові райони та ін.) з метою визначення основних факторів впливу, пов'язаних з конкретними заходами міського розвитку. З огляду на це оцінка факторів потенційного кумулятивного впливу проводилася у формі аналізу комплексного впливу різних видів діяльності на відповідні компоненти довкілля.

Оцінка цілей Генплану розвитку частини території м. Сєверодонецьк в районі вул. Донецька, 3 враховувала екологічні завдання місцевого рівня в інтересах ефективного і стабільного соціально- економічного розвитку міста та підвищення якості життя населення.

У центрі уваги вищевказаної оцінки були чинники та наслідки потенційного впливу на стан довкілля, пов'язані з пропонованими змінами (переглядом) призначення земельних ділянок і масштабних пропозиціях запланованому розвитку, передбачених Генпланом.

У рамках проведеної оцінки пропонувалися заходи щодо зниження потенційного негативного впливу, що забезпечують більш ефективно використання території міста, його природних ресурсів, а також збереження природних і культурно-історичних пам'яток. Результати оцінки представлені у формі матриці напівкількісної оцінки, заснованої на простому ранжуванні факторів потенційного впливу. З урахуванням такої оцінки заходів передбачених Генпланом, було проведено аналіз чинників та ризиків потенційного кумулятивного впливу з метою формулювання альтернативних рішень та заходів щодо зниження впливу, а також попередження будь-яких негативних наслідків реалізації Генплану розвитку частини території м. Сєвєродонецьк в районі вул. Донецька, 3.

Серед основних факторів впливу, пов'язаних із здійсненням Генплану є такі:

Атмосферне повітря: передбачене підтримання якості атмосферного повітря за рахунок зелених насаджень, які забезпечують захист від пилу та важких металів.

Вода: каналізування багатопверхової житлової забудови в існуючу самопливну каналізаційну мережу дозволить знизити рівень забруднення ґрунтових вод.

Ґрунт: визначення та оконтурювання ділянок зсувів і ерозії дозволить провести цільові заходи по зменшенню їх кількості, а саме: встановлення систем централізованого інженерного забезпечення та тверде покриття вулиць, проїздів та майданчиків.

Відходи: вирішення проблеми переробки твердих побутових відходів шляхом обладнання контейнерної системи очищення від твердих побутових відходів з подальшим вивезенням їх на сміттєпереробний завод.

Біорізноманіття: поліпшення стану існуючих природних зон, їх розширення і об'єднання в єдину систему збагатить біорізноманіття.

Здоров'я населення: розширення зелених і спортивних зон позитивно позначиться на умовах життя в цілому; прийняття належних заходів щодо поліпшення водопостачання, водовідведення та санітарії сприятиме зменшенню рівня ризику негативного впливу на стан здоров'я населення.

В таблиці 6.1 представлені основні фактори впливу на стан довкілля, в тому числі здоров'я населення.

Примітка:

шкала оцінки в балах:

-2 - значний негативний вплив;

-1 - помірне ОВ;

0 - не очікується;

- +1 - помірно позитивний вплив;
- +2 - значне ПВ;
- ? - високий ступінь невизначеності.

Таблиця 6.1 Фактори ймовірного впливу в результаті запропонованих змін призначення територій

№ і призначення території	Назва і призначення відповідно до Генплану	Місце знаходження	Частка земель сільськогосподарського призначення	Потенційний вплив на компоненти довкілля				Коментарі
				Повітря	Вода	Ґрунт	Біорізноманіття	
1	Проектований житловий комплекс на 550 квартир	Східна, західна, південна, північна частини ділянки	немає	-1	-1	-1	0	-1
2	Вбудований магазин продовольчих товарів	Західна частина ділянки	немає	0	0	0	0	0
3	Вбудований магазин непродовольчих товарів	Західна частина ділянки	немає	0	0	0	0	0
4	Підприємства громадського харчування	Західна частина ділянки	немає	0	-1	-1	0	-1
5	Майстерня побутового обслуговування	Західна частина ділянки	немає	0	-1	0	0	-1
6	Аптека	Західна частина ділянки	немає	0	-1	0	0	-1
7	Відкрита тимчасова автостоянка на 26 парковочних місць	Північна частина ділянки	немає	-1	-1	-1	0	-1
8	Відкрита тимчасова автостоянка на 20 парковочних місць	Західна частина ділянки	немає	-1	-1	-1	0	-1
9	Стежка здоров'я	Центральна частина ділянки	немає	+1	0	+1	+1	+1

№ і призначення території	Назва і призначення відповідно до Генплану	Місце знаходження	Частка земель сільськогосподарського призначення	Потенційний вплив на компоненти довкілля				Коментарі
				Повітря	Вода	Ґрунт	Біорізноманіття	
10	Спортивно-ігровий майданчик	Центральна частина ділянки	немає	0	0	0	0	0
11	Дитячий майданчик	Центральна частина ділянки	немає	0	0	0	0	0
12	Дитячий майданчик для дошкільнят	Центральна частина ділянки	немає	0	0	0	0	0
13	Зона відпочинку	Центральна частина ділянки	немає	+1	0	+1	+1	+1
14	Майданчик контейнерів для сміття	Східна частина ділянки	немає	-1	0	-1	-1	-1

7. Заходи, що передбачається вжити для запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування

Проектом передбачається каналізування багатопверхової житлової забудови в існуючу самопливну каналізаційну мережу і далі на міські очисні споруди.

Кількість стічних вод від житлової забудови визначена відповідно до чисельності населення, характеру забудови та норм водовідведення згідно з ДБН В.2.5-75:2013.

Уточнювання схеми каналізування проектованого житлового масиву і конкретні місця підключення до міської каналізаційної мережі будуть здійснюватись на подальших стадіях проектування з врахуванням відповідних технічних умов і інвестиційних пропозицій.

Для прийняття стічних вод від кафе та ресторанів необхідне будівництво жируловлювачів перед змішуванням жировміщуючих стоків з господарсько-побутовими стічними водами.

Проектом передбачається контейнерна система очищення від твердих побутових відходів.

Норми накопичення твердих відходів прийняті відповідно до ДБН Б.2.2-12:2019, табл. 11.2 в середньому по населеному пункту з урахуванням організацій та установ і становлять 350 кг (0,35т) на рік на 1 особу.

Норми утворення великогабаритних, ремонтних та будівельних відходів визначаються в розмірі 10% від загальної кількості відходів.

Кількість твердих побутових відходів від населення проектованого району складає $1000 \times 0,35 \times 1,1 = 385$ т/рік, або $385 : 365 = 1,05$ т/добу.

Згідно вимог закону України «Про відходи» проектом передбачається сортування сміття з впровадженням роздільного збирання твердих побутових відходів: пластик, скло, папір, металеві та алюмінієві банки, текстиль, органічні та змішані відходи.

Проектом планується спорудження обладнаних майданчиків з окремими контейнерами для різних відходів.

Для збору небезпечних відходів, таких, як ртутні термометри, прострочені медикаменти, тара з під лаків, фарб, розчинників та інші, повинні бути облаштовані пункти роздільного збору відходів. Ці пункти можуть бути й мобільними-машинами, які збирають відходи, періодично їздять від будинку до будинку.

Переробка твердих побутових відходів буде проводитись на запроектованому генеральним планом підприємстві промислової переробки (сміттепереробному заводі), який буде обслуговувати Сєвєродонецько-Рубіжансько-Лисичанський регіон, і розташовуватись в районі існуючого полігону. А до його будівництва – на існуючому полігоні, розташованому за 10,5 км від м. Сєвєродонецьк.

Під час зберігання побутових відходів у контейнерах повинна бути виключена можливість їх загнивання, розкладання, розвіювання та розпилювання. Термін зберігання в холодний період року (при середньо добовій температурі - 5° С і нижче) повинен бути не більше ніж 3 доби, а в теплий період року (при середньо добовій температурі більше ніж +5 °С) не більше ніж одна доба (щоденне вивезення).

Детальний розгляд цих заходів, точний розрохунок потреб, а також більш точні розрахункові дані щодо накопичення твердих побутових відходів буде здійснюватись на наступних стадіях проектування при розробленні схеми санітарної очистки міста.

Вивіз побутових відходів і механізоване прибирання тротуарів буде здійснюватись комунальним підприємством «Сєвєродонецьк-комунсервіс».

Червоні лінії вулиць визначені існуючим генеральним планом.

Існуюча структура міського транспорту, що обслуговує цей район сформована запроектованою генпланом міста лінією автобуса та дійснючими маршрутними таксі, які пов'язують проектну планувальну структуру з іншими районами міста.

Існуючі зупинки громадського транспорту відповідають рішенням генерального плану і розташовані в районі житлового комплексу.

Громадські об'єкти та житлова забудова, що розміщені біля ДПТ пов'язуються між собою пішохідними зв'язками. Проектований житловий комплекс також має пішохідну та транспортну доступність до всіх оточуючих місць. Розміщені на проектованій території тимчасові автостоянки і в'їзди та виїзди як пожежні так і обслуговуючі виконані по ДБН В.2.3-15: 2007 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів». Головний в'їзд до житлового комплексу здійснюється з вулиці Донецька і має ширину 5,5м – з урахуванням в'їзду для пожежних автомобілів, а також обслуговування території (тимчасових автостоянок, під'їзду до вбудованих на перших поверхах об'єктів комунального обслуговування, під'їзду до інших секцій та вивозу сміття).

Для забезпечення пішохідної доступності, як всередині житлового комплексу так і з зовні, проектом передбачається розміщення пішохідних проходів наскрізь з обох сторін житлового комплексу на першому поверсі, а також розміщення тротуарів шириною 1.5м.

На теперішній час район, що проектується забезпечений усіма видами інженерного благоустрою.

Передбачені проектом поперечні профілі вулиць та автомагістралей з нормативними ухилами та придорожніми кюветами сприятимуть і не перешкоджають попаданню дощових вод в зливову каналізацію з подальшим очищенням перед їх скидом в річки.

У даному підрозділі узагальнені результати оцінки факторів ризику кумулятивного впливу.

Таблиця 7.1 Оцінка факторів ризику для довкілля з факторами кумулятивного впливу і потенційними заходами його зменшення

Фактори впливу	Атмосферне повітря	
Елементи Генплану з факторами потенційного негативного впливу (-1,-2)	Фактор потенційного кумулятивного впливу (коротко)	Пропоновані заходи зменшення впливу
Територія №1 Проектований житловий комплекс на 550 квартир	Викиди забруднюючих речовин з дахової котельні та витяжних систем закладів громадського харчування	Використання сучасного котельного обладнання та фільтрів витяжних систем
Територія №7 Відкрита тимчасова автостоянка на 26 парковочних місць	Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту, шумове забруднення	Створення буферної зеленої зони між територією № 7 і житловими забудовами.
Територія №8 Відкрита тимчасова автостоянка на 20 парковочних місць	Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту	Створення буферної зеленої зони між територією № 8 і житловими забудовами.
Територія №14 Майданчик контейнерів для сміття	Викиди забруднюючих речовин від продуктів розкладу ТПВ	Створення буферної зеленої зони між територією № 14 і житловими забудовами.

Фактори впливу	Вода	
Елементи Генплану з факторами потенційного негативного впливу (-1,-2)	Фактор потенційного кумулятивного впливу (коротко)	Пропоновані заходи зменшення впливу
Територія № 1 Проектований житловий комплекс на 550 квартир	Викиди вод в процесі діяльності	Застосування централізованої каналізації з відведенням до очисних споруд
Територія № 4 Підприємства громадського харчування	Викиди вод в процесі діяльності	Впровадження жироловлівачів. Застосування централізованої каналізації з відведенням до очисних споруд
Територія № 5 Майстерня побутового обслуговування	Викиди вод в процесі діяльності	Застосування централізованої каналізації з відведенням до очисних споруд
Територія № 6 Аптека	Викиди вод в процесі діяльності	Застосування централізованої каналізації з відведенням до очисних споруд

		ної каналізації з відведенням до очисних споруд
Територія № 7 Відкрита тимчасова автостоянка на 26 парковочних місць	Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту	Передбачені проектом поперечні профілі з нормативними ухилами сприятимуть і не перешкоджатимуть попаданню дощових вод в зливову каналізацію з подальшим очищенням перед їх скидом в річки.
Територія № 8 Відкрита тимчасова автостоянка на 20 парковочних місць	Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту	

Фактори впливу	Грунт	
Елементи Генплану з факторами потенційного негативного впливу (-1,-2)	Фактор потенційного кумулятивного впливу (коротко)	Пропоновані заходи зменшення впливу
Територія № 1 Проектований житловий комплекс на 550 квартир	Викиди твердих побутових відходів	Організація прибирання та утилізації твердих побутових відходів
Територія № 4 Підприємства громадського харчування	Викиди твердих побутових відходів	Організація прибирання та утилізації твердих побутових відходів
Територія № 7 Відкрита тимчасова автостоянка на 26 парковочних місць	Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту	Організація водовідведення, або мобільного відстійника з подальшою утилізацією
Територія № 8 Відкрита тимчасова автостоянка на 20 парковочних місць	Викиди забруднюючих речовин від автотранспорту	Організація водовідведення, або мобільного відстійника з подальшою утилізацією
Територія № 14 Майданчик контейнерів для сміття	Забруднення значної площі твердими побутовими відходами	Організація процесу сортування з подальшою утилізацією на сміттєпереробному заводі

Фактори впливу	Біорізноманіття	
Елементи Генплану з факторами потенційного негативного впливу (-1,-2)	Фактор потенційного кумулятивного впливу (коротко)	Пропоновані заходи зменшення впливу
Територія № 14 Майданчик контейнерів для сміття	Вплив на природне середовище і деградація рослинного покриву	При виборі території необхідний контроль вжиття заходів із захисту біорізноманіття

8. Обґрунтування вибору виправданих альтернатив, що розглядалися, опис способу, в який здійснювалася стратегічна екологічна оцінка, у тому числі будь-які ускладнення

У контексті СЕО детального плану з метою розгляду альтернативних проектних рішень і їх екологічних наслідків були прийняті два сценарії, а саме:

1. «Нульовий» (за відсутності проекту розвитку).
2. Реалізація проектів детального плану частини території міста Северодонецька в районі вулиці Донецька,3.

1. «НУЛЬОВИЙ» сценарій

При гіпотетичному «нульовому» сценарії не складається та не затверджується новий детальний план частини території міста Северодонецька в районі вулиці Донецька,3. Цей сценарій може розумітися як продовження поточних (найчастіше несприятливих) тенденцій щодо стану довкілля. Отже, експерти по СЕО приходять до висновку, що при «нульовому» варіанті подальший стабільний розвиток території міста є очевидно проблематичним, і ця альтернатива веде до погіршення екологічної ситуації, неефективного використання земельних ресурсів, хаотичної забудови та погіршення міського ландшафту в цілому.

2. Реалізація проектів детального плану частини території міста Северодонецька в районі вулиці Донецька,3.

Згідно з проведеною експертною оцінкою формулювання комплексного варіанту розвитку, запропонованого детальним планом, має великий потенціал вирішення екологічних проблем територіального розвитку частини території м. Северодонецька. Теоретично, при варіанті «нульового» розвитку останнє не надавало б ніякого впливу на довкілля, але, з іншого боку, не вирішувало б уже існуючих проблем (якість атмосферного повітря, управління відходами, забруднення води та ін), які потребують розвитку і перебудови міської інфраструктури.

Результати СЕО

Оцінка проводилася паралельно з підготовкою детального плану, тому проведені в рамках СЕО консультації і виконаний аналіз використано для його оптимізації з точки зору охорони довкілля. Процес СЕО сприяв визначенню головних проблем охорони довкілля, у тому числі здоров'я населення, в частині території м. Северодонецьк.

Експерти СЕО оцінили окремі розділи детального плану з метою визначення потенційного негативного впливу на стан довкілля планованої діяльності, а також можливих конфліктів з цілями екологічної політики, зазначеними в інших документах стратегічного характеру. Така оцінка дозволила сформулювати спільно з розробниками детального плану ряд пріоритетних заходів щодо попередження, скорочення або зниження передбачуваних наслідків негативного впливу на стан довкілля, у тому числі здоров'я населення.

Таким чином Військово-цивільна адміністрація міста Северодонецьк повинна спланувати і забезпечити реалізацію (інвестування) наступних заходів:

забезпечити (згідно статті 91, 94 ЗК України) використання відповідних земель суто за цільовим призначенням. Нецільове використання землі є не тільки нераціональне, але й незаконне. Використання земельної ділянки не за цільовим призначенням — це одна з підстав припинення права користування

земельною ділянкою (ст. 140 ЗК України). При цьому таке примусове припинення здійснюється відповідно до ст. 143 ЗК України в судовому порядку;

обладнання дренажної системи, що дозволяє зменшити забруднення води і поліпшити стан довкілля і санітарну обстановку в місті;

збільшення потужності систем водопостачання та водовідведення для розширення доступу населення до джерел якісної води, поліпшення стану його здоров'я, доступу населення і підприємств різних галузей до систем каналізації, а також можливостей підключення до нової станції водоочищення;

модернізація інфраструктури утилізації твердих побутових відходів (надання платформ і контейнерів для роздільного збирання та ін.) з метою зменшення забруднення довкілля, збільшення обсягів використання вторинної сировини, а також реалізації екологічних підходів у сфері управління відходами;

модернізація дорожньої інфраструктури (капітальний ремонт і будівництво внутрішньої дорожньої мережі) з метою зменшення викидів забруднюючих речовин від автотранспорту;

Також запропоновано ряд заходів адміністративного характеру, які не включаються до детального плану, але сприяють його реалізації. Перелічені нижче заходи були визначені в процесі здійснення СЕО на етапі збору інформації та аналізу поточного стану:

організація моніторингу якості атмосферного повітря і води. Такий моніторинг необхідний для забезпечення належної реалізації детального плану і результативної наглядової роботи органів місцевого самоврядування з метою забезпечення прийняття управлінських рішень щодо поліпшення загальної ситуації на зазначених територіях;

посилення контролю за виконанням вимог природоохоронного законодавства. Цей захід має вирішальне значення для виключення чинників ризику негативного впливу, недопущення погіршення стану довкілля в цілому за рахунок окремих або сукупних впливів чинників планованої діяльності;

активне вивчення фінансових ресурсів, необхідних для інвестицій в природоохоронні заходи. Реалізація, передбачених детальним планом управлінських рішень і рекомендованих заходів щодо захисту довкілля передбачає залучення великих інвестицій. Ці завдання можна вирішити шляхом залучення коштів місцевого бюджету, природоохоронного фонду, бізнесу, а також національних і міжнародних фінансово-кредитних установ.

9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

У ході здійснення СЕО були вироблені, пропозиції щодо моніторингу екологічних впливів, пов'язаних з реалізацією детального плану.

На етапі визначення сфери охоплення СЕО та підготовки звіту були зібрані і проаналізовані великі масиви даних про стан довкілля, здоров'я насе-

лення, вплив автотранспорту, соціальний і економічний розвиток, та сформовано загальне розуміння, того, як влаштовані системи організації даних, процедур і звітності на рівні міста, регіону і на національному рівні.

На основі проведених консультацій з відповідними заінтересованими сторонами та громадськістю окремим пунктом обговорювався перелік індикаторів для моніторингу впливів реалізації Генплану та детального плану основних на оцінці доступних даних, які вже надходять за результатами проведеного моніторингу або збираються місцевою владою та спеціальними агентствами, щоб не створювати окрему систему моніторингу.

Для спостереження за здійсненням заходів детального плану та оцінки їх виконання, необхідно обрати і узгодити із заінтересованими місцевими органами влади (Військово-цивільна адміністрація міста Северодонецьк Луганської області) шляхом врахування зауважень та пропозицій громадських слухань наступні ключові показники (див. табл. 9.1).

Таблиця 9.1 Ключові показники моніторингу

Індикатор	Визначення	Джерело даних
Поверхня зелених зон в місті (% , га на душу населення)	Зелені зони це території вкриті лісовою рослинністю, такі як парки, ліси, захисні смуги водойм і т. д.	Звіт Державної екологічної інспекції України. Звіти державних підприємств, що надають комунальні послуги
Утворення відходів на муніципальному рівні (загальний обсяг, кількість тон на рік, кількість кг на людину). Відходи, як вторинна сировина (тон в рік, % від загальної кількості утворених)	Обсяг твердих побутових відходів, зібраних муніципальною компанією для транспортування на полігон. Обсяг зібраних відходів як вторинної сировини (папір, скло, пластик і т.д.)	Звіти державних підприємств, що надають комунальні послуги. Статистичні звіти по комунальному господарству. Звіт Державної екологічної інспекції України.
Середньодобовий вміст забруднюючих речовин у атмосферному повітрі, переважно від автотранспорту (на вибраних точках моніторингу)	Викиди вуглекислого газу, оксиду азоту і твердих частинок від автотранспорту	Державна система моніторингу довкілля . Звіт Державної екологічної інспекції України.
Спорудження зливової каналізації (км)	Протяжність зливової каналізації (км), пов'язаної зі станцією очищення стічних вод	Звіти міської ради і Звіт Державної екологічної інспекції України.

Таким чином, запропоновані і узгоджені показники допоможуть місцевим, регіональним і національним органам влади, а також громадськості, вистежувати вплив на стан довкілля реалізації детального плану, що допоможе зберегти орієнтованість на вирішенні пріоритетних екологічних проблем міста і, як наслідок, поліпшити здоров'я населення і екологічну ситуацію в м Северодонецьк. У той же час, система має бути не надто складна і не повинна вимагати надмірних витрат.

10. Резюме нетехнічного характеру

Процес СЕО повинен забезпечуватися добре структурованою інформацією з достатнім фінансуванням і просвітницькою кампанією, зосередженої на основних цільових групах (в т. ч. вразлива частина населення, жінки та ін.).

В основі процесу СЕО має бути взаємодія між органами місцевого самоврядування, групами СЕО та планування. Такий підхід забезпечить стабільність процесу прийняття управлінських рішень.

Проблеми здійснення СЕО і обмеження в застосуванні вибраних методів оцінки. Цілком природньо, що при здійсненні такого складного процесу СЕО стикнулися з низкою перешкод і труднощів внаслідок нестачі законодавчих та інституційних механізмів, а також практичного досвіду всіх заінтересованих сторін.

Основні проблеми здійснення СЕО:

відсутність або обмежений доступ до розрізаних даних на рівні міста з основних проблемних питань (охорона довкілля, охорону здоров'я, автотранспорт, соціальна сфера, промисловість, зелені зони) із-за розділених між собою загальнонаціональної і районної систем збору статистичних даних та даних органів охорони довкілля і здоров'я;

брак знань і практичного досвіду у визначенні потенційних факторів впливу на довкілля, їх характеру і способів створення єдиної системи прийняття управлінських рішень;

інституційні та організаційні труднощі, які обумовлюють необхідність ефективної координації між відповідними органами управління та всередині структури;

обмежена участь громадськості;

недостатня звітність з проведення процесу екологічної оцінки.

Додаткові вигоди СЕО. Група експертів СЕО зробила великі зусилля щодо забезпечення здійснення СЕО відповідно до встановлених міжнародних стандартів, а також високої якості його результатів (підготовка звіту про СЕО) і ефективному підвищенню якості самого процесу планування (підготовка детального плану).

У зв'язку з цим можливо виділити наступні вигоди:

процес СЕО забезпечив підтримку групи розробників детального плану в питанні виявлення основних перешкод і отриманні нових даних, необхідних для підготовки глави з охорони довкілля і відповідних карт (наприклад, нові карти, захисні водоохоронні зони, дані про підприємства на території міста);

здійснення СЕО сприяло діалогу між органами місцевого самоврядування та службами; постійно діючі комісії Військово-цивільної адміністрації міста Сєвєродонецьк: «Комісія з питань будівництва, архітектури, земельних відносин, охорони навколишнього середовища та розвитку селищ», «Комісія з питань охорони здоров'я та соціального захисту населення, освіти, культури,

духовності, фізкультури, спорту, молодіжної політики» брали участь в написанні детального плану та оцінці проблем у сфері охорони довкілля в рамках ініційованих процесом СЕО консультацій;

була визначена пріоритетність місцевих проблем охорони довкілля, які представлені на загальнонаціональному рівні для прийняття управлінських рішень, планування заходів, забезпечення фінансування з бюджету або залучення інших внутрішніх та зовнішніх джерел фінансування;

органи місцевого самоврядування виявили ряд прогалин у своїй діяльності (наприклад, недостатньо чітке визначення відповідальних осіб з певних питань), у сфері природоохоронного або міського планування, які вже були частково відображені в процесі підготовки детального плану і здійснення СЕО; інші виявлені питання будуть, ймовірно, вирішені в рамках підготовки місцевого плану природоохоронних заходів або в планах галузевого розвитку на загальнонаціональному та регіональному рівнях;

виявлені в процесі СЕО прогалини в даних дозволили визначити потреби у зміні або поліпшенні систем збору даних для звітності на районному або загальнонаціональному рівнях, а також внутрішньовідомчі і адміністративні потреби в конкретних даних, що не відображаються в статистиці;

в процесі СЕО сплановані заходи і індикатори моніторингу впливу реалізації детального плану на довкілля, у тому числі здоров'я населення;

розширено взаємодію між центральними природоохоронними органами та органами місцевого самоврядування;

отримано більше інформації про конкретні проблеми розвитку та охорони довкілля, які схожі з проблемами багатьох інших населених пунктів, але мають певну специфіку;

здійснення СЕО сприяло визначенню необхідності удосконалення існуючого законопроекту по СЕО для України, зокрема, системи моніторингу та оцінки, функцій екологічної інспекції в забезпеченні контролю, моніторингу та оцінки при реалізації рекомендацій, що містяться в звіті по СЕО, фінансування, що існує в органах місцевого самоврядування інституційної системи СЕО, проведення консультацій з громадськістю та просвітницьких кампаній, наявності джерел інформації тощо.

Засвоєні уроки

Органи місцевої влади визнали важливість і підтримали процес СЕО, але не можуть вирішити всі проблеми, у зв'язку з необхідністю значного фінансування або прийняття рішень на рівні уряду або парламенту країни.

11.Перелік виконавців звіту про стратегічну екологічну оцінку

№№ пп	Прізвище, ім'я, по-бать- кові	Посада	Підпис
1	Покотило А.М.	Директор ТОВ «Зем- стройпроект»	
2	Галагура Є.І.	Провідний фахівець ТОВ «Земстройпроект»	